

KEVÄT 2021

RONKin kevätkauden työt käynnistyivät tammikuun toisella viikolla koronan edelleen määrittäessä fyysisten kanssakäymisten määrän ja työtavat.

Vuoden 2020 aikana, huhtikuusta eteenpäin, kokoustettiin kaikkien tahojen kanssa sähköisesti, etäältä, pääasiallisesti Skypen välityksellä. Vuoden 2021 alusta sosiaali- ja terveysministeriö otti käyttöön Skypen rinnalle Microsoftin Teams viestintä- ja ryhmätyöskentelytilan, joka osaltaan mahdollisti entistä paremmin sähköisten kokousten organisoimisen ja onnistumisen laajemmin Ronkin työskentelyyn kuuluvien eri hallinnonalojen, toimijoiden ja verkostojen kanssa.

Kevään epävirallisina teemoina voi pitää osallisuutta, vaikuttamista ja mediaa. Sähköisen osallistumisen helppous on mahdollistanut usean RONKin/verkoston jäsenen osallistumisen muun muassa työpajoihin, seminaareihin ja kannanottojen/lausuntojen valmisteluun kevään aikana. Toisaalta, on myös niitä, joilla on hankaluuksia digitaalisten alustojen käyttämisessä ja eivät siksi pääse valitettavasti mukaan kaikkeen toimintaan. Yhteyttä on pidetty ja ajatuksia vaihdettu myös puhelimitse.

Nostoja keväästä 2021**Ronk/Työvaliokunta/LIEPO kokoukset**

Ronkin sekä työvaliokunnan kokouksia, kumpiakin, pidettiin kolme kevään aikana. Romaninuoria on kutsuttu mukaan useamman kerran ja muutamia heistä on myös osallistunut kokouksiimme.

LIEPOn (alueronkien sihteeri/AVIen suunnittelijat) kokouksia pidettiin 5, näiden lisäksi pidettiin useita sekä sähköisiä- että puhelinpalavereja eri kokoonpanoilla tarpeen mukaan.

- Kevään merkittävin asia oli 'EU:n strategisen puiteohjelman romanien yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta ja osallistumisesta 2030' julkaiseminen. Ohjelmaa esiteltiin niin työvaliokunnan kuin Ronkin kokouksessa kevään aikana. Kyseistä uutta ohjelmaa esiteltiin myös Yle/Radio Miritsissä ja kirjoitettiin artikkeli ope-tushallituksen romaniväestön tiedotuslehteen (Latšo Diives –lehti). Puiteohjelmaa esiteltiin huhtikuussa eduskunnassa Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle.

Uusi puiteohjelma sisältää uusia vuoteen 2030 ulottuvia EU-tason määrällisiä poikkeileikkaavia ja sektorikohtaisia tavoitteita sekä jäsenmaille ja EU:n komissiolle annettuja suosituksia puiteohjelman toimeenpanosta. Toimet koskevat mm. yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista sekä koulutusta, työllisyyttä, terveyttä ja asumista. Lisäksi puiteohjelma sisältää toimia EU-rahoituksen, NRCP-yhteyshenkilötoiminnan kehittämisen ja seurannan, arvioinnin ja raportoinnin alueilla.

Tämä puiteohjelma vaikuttaa suoraan RONKin työhön, suomalaiseen romanipolitiikkaan ja sen tekemiseen, koko tämän vuosikymmenen ajan, vuoteen 2030 asti. Ohjelman käynnistyminen Euroopassa tämän vuoden maaliskuussa vaikutti Suomessa niin, että aloitamme syksyllä 2021 ROMPO2 arvioinnin/loppuraportin tekemisen ja osittain samanaikaisesti ROMPO3 työstämisen. Tavoitteena on, että meneillään ole-

van romanipoliittisen ohjelman arviointi/loppuarviointi valmistuu keväällä 2022 ja uusi ROMPO saatetaan lopulliseen muotoonsa syksyn 2022 aikana.

Kevään aikana EU romaniasioiden kansallinen yhteyspiste (NRCP National Roma Contact Point) vaihtui ja tehtävää hoitaa nyt pääsihteerin viransijaisuutta hoitava henkilö.

- Ulkoministeriön tilaustutkimus Suomen ja suomalaisten toimijoiden toiminnasta eurooppalaisen romanipolitiikan kehittämiseksi.

Selvityksen tarkoituksena on selvittää mahdollisuuksia vahvistaa romanien osallisuutta ja osallistumismahdollisuuksia poliittisessa päätöksenteossa.

Tutkimukseen liittyi muun muassa toimijoiden ja viranomaisten haastatteluja sekä kaksi dialogipajaa: Dialogit: Miten romanitoimijat voivat vaikuttaa romanipolitiikkaan Suomessa ja Suomen ulkopuolella? sekä Itämeren alueen dialogi, jossa myös ulkoministeri Pekka Haavisto oli mukana: How can Roma actors in the Nordic-Baltic region influence Roma policy? Tutkimusraportin kommentointidialogi on 22.6.2021. Tutkimus valmistuu heinäkuussa 2021.

- RONKin jäsenen kanssa vastattiin Euroopan neuvoston järjestöille suunnattuun kyselyyn vähemmistönuorten poliittisesta osallistumisesta.
- RONKin ja verkoston jäseniä tapasivat Lapsiasiavaltuutetun Elina Pekkarisen. Tapaamisen aiheena oli romanilasten – ja nuorten hyvinvointiin ja heidän ääneen kuulumiseen liittyviä asioita. Ryhmä teki myös Lapsistrategian toimenpiteisiin lausunnon ja puheenvuoron.
- RONKin jäsenistä osa tapasi puheenjohtajan johdolla sisäministeri Maria Ohisaloa. Aiheina tapaamisessa olivat muun muassa syrjäytymiseen liittyvät asiat.
- Verkosto oli työstämässä Valtioneuvoston ihmisoikeusselontekoon lukuun 3 muutosehdotuksia sekä Valtioneuvoston koulutuspoliittisen selonteon lausuntoa.
- Kielipoliittisen ohjelman valmisteluryhmään ehdokasasettelu ja äänestys romanikielen osalta -> työskentelykausi 1.3. – 31.12.2021, oikeusministeriö
- Esitys tehty: Erillisrahoitusta romanierityisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan (ROMKE) käynnistämiseksi osana Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen toimintaa

Kansainväliset asiat

Kansainväliset asiat ovat osa pääsihteerin työtä ja niitä saattaa tulla kerralla paljon ja silloin ne vievät paljon työajasta. Työ on ollut mielekästä, antoisaa ja opettavaista. Samanaikaisesti opetellaan oman ministeriön asioita ja ollaan mukana oman ministeriön kokouksissa sekä eri ministeriöiden verkostoissa ja työryhmissä, jotka auttavat niin ikään asioiden hallitsemisessa laajemmin sekä RONKille tulevien asioiden hoitamisessa.

Romaniasiat ovat valtionhallinnossamme osana isompaa eurooppalaista kokonaisuutta, jossa käsitellään koko Euroopan romanien ja vähemmistöjen yhdenvertaisuutta, osallisuutta, syrjintää koskevia teemoja ja muita yhteisiä aiheita (koulutus, työllisyys, asuminen, perusoikeudet). Ne ovat tärkeitä asioita hallinnon, järjestökentän ja romaninaisten näkökulmista ja myös siksi, että vaihdamme kokemuksia ja tietoa keskenämme. Kevään 2021 aikana on oltu romaniasioissa mukana usean kansainvälisen organisaation kutsumana ja pyynnöstä useilla erilaisilla sähköisillä työskentelyalustoilla, kokouksissa, raportoijina ja kyselyiden vastaajina.

Henkilöstö

Janette Grönfors vs. pääsihteeri, erityisasiantuntija, NRCP
Emmi Alatalo, RONK, VANE ja ETENE yhteinen assistentti tammikuusta 2021 lähtien

Media ja viestintä

Kevään aikana RONKin työssä on ollut aktiivisesti ja läpileikkaavana viestintä ja media. Kokoukset ovat kaikki olleet sähköisinä ja live-tapaamisetkin Ronkin ja verkoston jäsenten kanssa on pidetty minimissä ja sen vuoksi viestinnän merkitys on korostunut entisestään.

Jäsenistön ja verkoston informoiminen on osa näkyvää ja osallistavaa romaniasiaain neuvottelukunnan työtä. Sähköposteilla on tavoitettu kaikki Suomessa olevat romanijärjestöt sellaisella tiheydellä, kun se on ollut tärkeätä ja välttämätöntä pääosin kotimaan asioiden osalta, mutta myös kansainväliisiin asioihin liittyen osittain suomeksi käännettynä (esim. Euroopan neuvoston dialogityöpajat, romaninuorille ajankohtaista informaatiota, EU:n strateginen puiteohjelma romanien yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta ja osallistumisesta 2030, rahoitushaut, Kv.romanipäivän lausunnot Euroopasta).

Valtakunnallisen median kanssa (printti, verkko, radio, televisio ja sosiaalinen media) on tehty toistakymmentä romaniaiheista juttua kevätkauden aikana sekä laitettu toimittajille yhteystietoja heidän toiveiden mukaisesti haastateltavista.

Kannanotot/kommentit valtakunnalliseen uutisointiin:

Profilointi (YLE)

Vartija (HS)

romani.fi sivuston sisällön tuottaminen ja editointi on pääsihteerin vastuulla kuten myös RONKin sosiaalisen median alustat. romani.fi – sivustolle on kevään aikana postattu 18 uutista. Neuvottelukuntien assistentti on hoitanut romaniasiaain neuvottelukunnan www-sivujen teknisen työn.

STM käyttää analytiikkatyökalu Snoobia, josta näkee sivujen kävijämääriä ja paljon muuta, mutta romani.fi ei ole liitetty siihen. romani.fi voidaan liittää Snoobiin, mutta se on maksullista. Tällä hetkellä emme koe sitä välttämättömäksi.

Lisäksi RONKilla on sosiaalisen median alustoja, kolme, joista etenkin Instagram ja Twitter ovat olleet aktiivisesti käytössä ja ne ovat tavoittaneet hyvin yleisöä.

Twitter: @ronkstm

LinkedIn: STM/Romaniasiaain neuvottelukunta RONK

Instagram: @romaniasiaain_neuvottelukunta